

Emotionele kernbehoeften, schemauitleg, domein & basisbehoeften van dit domein (de schema's met een * moeten nog verder onderzocht worden) (Lockwood & Perris, 2012)			
schema/valkuil/gevoelige snaar	emotionele kernbehoefte in de relatie	uitleg	domein en basisbehoeften
Emotionele verwaarlozing	Warmte en affectie, empathie, bescherming, wederzijds delen van persoonlijke ervaringen.	De cliënt verwacht dat de eigen basale emotionele behoeften (zoals steun, verzorging, empathie en bescherming) niet of onvoldoende door anderen zullen worden vervuld. Hij voelt zich alleen en eenzaam.	domein: onverbondenheid en afwijzing basisbehoeften van dit domein: veiligheid & verbinding
Verlating/instabiliteit	Een stabiele en voorspelbare emotionele hechtingsfiguur.	De cliënt verwacht dat iedereen hem uiteindelijk in de steek zal laten. Anderen zijn onbetrouwbaar en onvoorspelbaar in hun steun en toewijding. Angst, verdriet en woede wisselen elkaar af als de cliënt zich in de steek gelaten voelt.	
Wantrouwen en/of misbruik	Eerlijkheid, betrouwbaarheid, loyaliteit, afwezigheid van misbruik.	De cliënt heeft de overtuiging dat anderen uiteindelijk op een of andere manier misbruik van hem zullen maken of hem zullen bedriegen of vernederen. De gevoelens zijn heel wisselend, en betrokkene is voortdurend waakzaam.	
Sociaal isolement/vervreemding	Er bij betrokken worden. Gezien worden en uitgenodigd worden en horen 'je bent oké'.	De cliënt voelt zich geïsoleerd van de rest van de wereld en anders dan andere mensen.	
Minderwaardigheid/schaamte	Onvoorwaardelijke acceptatie van, en liefde voor iemands persoonlijke en publieke zelf met regelmatige waardering waarbij onophoudend kritiek of afwijzing afwezig is. Aanmoediging om onzekerheid te delen en deze niet geheim te	De cliënt vindt zichzelf innerlijk onvolkomen en slecht. Zodra anderen hem beter leren kennen, zullen zij dat ontdekken en hem afwijzen. Het gevoel van waardeloosheid leidt veelal tot schaamte.	

	houden voor anderen.		
Sociale ongewenstheid	Acceptatie door en behorend bij een gemeenschap/groep met gedeelde interesses en waarden.	De cliënt is ervan overtuigd dat hij sociaal onhandig en onaantrekkelijk is. Hij vindt zichzelf saai, suf en lelijk.	
Mislukking	Ondersteuning en begeleiding bij het ontwikkelen van expertise en competentie op verschillende gebieden (onderwijs, werk en recreatief).	De cliënt is ervan overtuigd dat hij niet in staat is om te presteren op het niveau van leeftijdsgenoten. Hij voelt zich dom en ongetalenteerd.	domein: verzwakte autonomie & verzwakte prestatie basisbehoeften van dit domein: zelfwaardering & autonomie
Afhankelijkheid/onbekwaamheid	Uitdaging, ondersteuning en begeleiding in het omgaan met dagelijkse keuzes en eigen problemen zonder overdreven veel hulp van anderen.	De cliënt is extreem hulpeloos en functioneel afhankelijk van anderen. Hij kan geen besluiten nemen over dagelijkse problemen en is vaak gespannen en angstig.	
Kwetsbaarheid voor ziekte en gevaar	Een geruststellende betekenisvolle relatie die een evenwicht biedt in het hebben van reële bezorgdheden voor gevaar en ziekte en een gevoel heeft voor het nemen van enige risico, iemand die een adequate actie onderneemt zonder overbescherming.	De cliënt veronderstelt dat hem en dierbaren elk moment iets vreselijks kan overkomen en dat hij niets kan doen om zich te beschermen.	
Verstrengeling/kluwen	Een betekenisvolle ander die een eigen identiteit aanmoedigt en accepteert, respecteert persoonlijke grenzen.	De cliënt is overdreven betrokken bij en verbonden met een of meer opvoeders, waardoor hij geen eigen identiteit kan ontwikkelen.	
Onderwerping	Vrijheid om in betekenisvolle relaties behoeften, gevoelens en een mening te uiten zonder angst, straf of afwijzing.	De cliënt geeft zichzelf over aan de wil van anderen om negatieve consequenties te voorkomen. Hij onderdrukt eigen behoeften uit angst voor conflicten en straf.	
Zelfopoffering	Evenwicht in de belangrijkheid van elkaars persoonlijke behoeften.	De cliënt offert zich vrijwillig op voor anderen, die hij ziet als zwakker dan zichzelf. Als hij	domein: gericht op de ander basisbehoeften van dit domein: zelfexpressie

		aandacht schenkt aan zijn eigen behoeften voelt hij zich schuldig, en hij laat andermans behoeften voorgaan. Uiteindelijk gaat hij zich ergeren aan de mensen waar hij voor zorgt.	
Goedkeuring en erkenning zoeken*	Onvoorwaardelijk gezien en gehoord worden. Fouten mogen maken. Dingen op eigen manier mogen doen zonder afkeuring.	De cliënt is op een overdreven manier op zoek naar erkenning, waardering en aandacht, ten koste van zijn eigen ontwikkeling en behoeften.	
Emotionele geremdheid	Een betekenisvolle ander die speels en spontaan is en uitnodigt om dat ook te zijn en anderen aanmoedigt gevoelens te uiten en hierover te praten.	De cliënt houdt emoties en impulsen altijd in, omdat hij denkt dat het uiten daarvan anderen zal schaden of leidt tot schaamte, vergelding of verlating. Hij reageert nooit spontaan en legt sterk de nadruk op rationaliteit.	Domein: overmatige waakzaamheid & inhibitie Basisbehoeften van dit domein: spel & spontaniteit
Meedogenloze normen/overmatig kritisch	Begeleiding in het ontwikkelen van adequate (niet te lage, niet te rigide en niet te extreme) waarden en idealen en het vinden van een evenwicht met betrekking tot prestatiedoelen waarbij ook tegemoet wordt gekomen aan behoeften zoals gezondheid, intimiteit en ontspanning.	De cliënt gelooft dat hij het nooit goed genoeg kan doen en dat hij harder zijn best moet doen. Hij is kritisch op zichzelf en anderen en is perfectionistisch, rigide en overdreven efficiënt. Dit gaat ten koste van plezier, ontspanning en sociale contacten.	
Negativiteit en pessimisme*	Horen dat de wereld niet in en in slecht is. Dat dingen fout gaan, maar ook heel veel goed. Dat je ook zelf een positieve invloed kan hebben op wat er gebeurt.	De cliënt ziet altijd de negatieve kant van zaken en negeert of minimaliseert de positieve kant. Hij is meestal aan het piekeren en hyperalert.	
Bestraffende houding*	Valideren van pogingen om iets uit te proberen. Stimulans t.a.v. creativiteit en eigenheid. Fouten maken mag en is teken van initiatief durven tonen.	De cliënt vindt dat mensen hard gestraft moeten worden voor hun fouten. Hij is agressief, intolerant, ongeduldig en niet vergevingsgezind.	

Zich rechten toe-eigenen	Iemand die stuurt om zich in te leven in de ander en grenzen stelt waarbij stilgestaan wordt bij de consequenties voor anderen en meer in te leven in de visie, rechten en behoeften van anderen. Zich minder superieur te voelen en onrealistische eisen begrenst.	De cliënt vindt dat hij superieur is aan anderen en speciale rechten heeft. Hij kan doen en laten wat hij wil, zonder rekening te hoeven houden met anderen. Het centrale thema is macht en controle hebben over situaties en mensen.	domein: verzwakte grenzen basisbehoeften van dit domein: realistische grenzen
Gebrek aan zelfcontrole/zelfdiscipline	Begeleiding om meer dagelijkse routinetaken af te maken, verantwoordelijkheden aan te gaan en bezig te zijn met lange termijn doelen. Emoties die ongecontroleerd, impulsief of inadequaat zijn worden begrensd.	De cliënt heeft geen frustratietolerantie en kan gevoelens en impulsen niet beheersen. Hij verdraagt geen ongenoegen of ongemak (pijn, ruzie en inspanning).	